

Redactie: Etienne van Noordenne
redactie@carnissegrienden.nl

Website: www.carnissegrienden.nl

Banknummer: NL34 INGB 0002 7132 74

<u>Inhoud:</u>	<u>Bladzijde:</u>
Voorwoord	2
Zelf een vetbol maken in 6 stappen	3
Het jaar van de...	3
Uitnodiging Nieuwjaarsreceptie 2025	5
Verslag paddenstoelenexcursie 19 oktober 2024	6
Egeltelling 2024	8
Broedvogels in de Johannapolder, Poortugaal	10
Geplande activiteiten	11
Contributie 2025	12
Lezing kerkuilen	13

Samenstelling bestuur:

Maret Rombout Voorzitter 06-38245332
voorzitter@carnissegrienden.nl

Vacant Secretaris
secretariaat@carnissegrienden.nl

Frans Somers Penningmeester 06-53444857
penningmeester@carnissegrienden.nl

Etienne van Noordenne Bestuurslid 06-10029298
redactie@carnissegrienden.nl

Niels Godijn Bestuurslid

Connie Feijen Activiteitencoördinator 06-48421548
activiteiten@carnissegrienden.nl

Voorwoord

Zo vlak voor het einde van het jaar wil ik iemand in het zonnetje te zetten. Hij is bekend bij ieder lid, namelijk onze penningmeester, Frans Somers. En dat doe ik niet alleen vanwege zijn onberispelijke manier van het beheren van onze financiën, maar omdat hij altijd klaar staat voor de vereniging.

Of het nu gaat over een overleg met de gemeente, Zuid Hollands Landschap of Staatsbosbeheer, Frans is erbij en voorbereid. Daarnaast woont Frans alle ledenvergaderingen bij van de gebiedscoöperatie van het Buytenland van Rhooen. Hij vertegenwoordigt daar, samen met het Zuid Hollands Landschap, de pijler natuur. Ook voor praktische zaken als het doen van boodschappen voor de aanstaande Nieuwjaarsreceptie draait hij zijn hand niet om.

Maar waar ik het meest van geniet zijn de feestelijke evenementen waar we dan gezamenlijk een kraam bemensen. Dat houdt in dat we allemaal een paar uur voor onze rekening nemen, behalve Frans. Hij is er de hele dag. Hij haalt de materialen, bouwt de kraam op, spreekt de hele dag allerlei voorbijgangers, breekt de boel weer af en ruimt alles op in de Kopstoof.

Op een Polderdag, of Landbouwdag is het geen straf om de hele dag buiten te zijn. Maar deze decembermaand stonden we op de Wintermarkt in Poortugaal en op de kerstmarkt in Rhooen. En dat was koud. Gelukkig hebben we genoeg hartverwarmende gesprekken met voorbijgangers. Frans is op de kraam de beste ambassadeur die de vereniging zich kan wensen. Frans, duizendmaal dank!

Tijdens elk evenement mogen we wel een aantal leden bijschrijven. Deze steun van nieuwe mensen is fijn. Maar wat verwachten de nieuwe leden van de vereniging? We zien een groeiende vereniging zonder dat onze activiteiten erg veranderen. Ik hoop dan maar dat we nog steeds aansluiten bij de behoefte van de leden. Maar soms bekruipt mij het gevoel dat dit misschien niet zo is. Dit zou ik de komende maanden willen verkennen.

Dus ben je nog niet heel lang lid en heb je een bepaalde verwachting van ons? Of ben je juist al langer lid, maar wacht je op het moment dat we iets gaan doen dat aansluit op jouw interessegebied? Het helpt ons wanneer we dat weten. Stuur gewoon een mail naar voorzitter@carnissegrienden.nl en deel je ideeën of wensen met ons. Alleen zo kunnen we onze activiteiten mee laten groeien met de leden en zorgen we ervoor dat de vereniging nog beter bijdraagt aan het onder de aandacht brengen van de mooie natuur om ons heen.

Maret Rombout

Zelf een vetbol maken in 6 stappen

Vetbollen zonder netje zijn aan te raden boven die in een netje. Als het voer op is gaan de netjes zwerven en kunnen vogels er in verstrikt raken. Daarom hier een 'recept' voor mezenbollen die je aan een stukje onbewerkt touw kunt ophangen.

Gebruik ongeveer één deel frituurvet of kokosvet op één deel zadenmengsel, het luistert niet heel nauw. Kippenvoer, is niet geschikt, deze zaden zijn te groot en te hard. Het vet moet ongebruikt en ongezouten zijn.

1. Leg alvast een stukje touw klaar.
2. Smelt frituurvet (ongezouten en liefst zonder palmolie) of kokosvet in een pan. Wacht tot het warm is, maar niet heet.
3. Roer het zadenmengsel er door en laat het een beetje afkoelen.
4. Giet het warme mengsel in een vorm, bijvoorbeeld een blikje, een melkkarton (gehalveerd), een theeglas, of een halve kokosnoot.
5. Leg daarin, voordat de brij stolt, het stukje touw en laat het ruim uitsteken.
6. Zodra de massa hard is geworden, kan het vet met zadenmengsel buiten aan de draad worden opgehangen.

Is de vetbol moeilijk uit de vorm te krijgen? Een melkkarton kan rondom worden afgescheurd. Houd een theeglas of blik even in heet water; de vetbol komt dan gemakkelijk los. De kokosnoot hoeft je niet te verwijderen, hang hem zo op. Je kunt het afgekoelde vet (met zaden) ook in stukjes snijden en op een voederplank leggen. Op deze manier kunnen ook vogels die normaal gesproken niet op een vetbol zitten ervan eten.

Je kunt met het voer variëren door behalve het zadenmengsel ook rozijnen of meelwormen aan het vet toe te voegen.

En nu kijken of de mezen (en misschien nog andere vogels) er op af komen. Veel plezier!

Het jaar van de...

Elk jaar wordt door Vogelbescherming Nederland en SOVON een specifieke vogelsoort gekozen om de titel te krijgen 'Vogel van het Jaar'. Een twijfelachtige eer, want meestal is dat geen goed nieuws voor deze soort. Vaak wordt gekozen voor een vogel die het lastig heeft, zoals een soort waarvan de aantallen afnemen, of een vogel die typisch is voor een bepaald landschap dat bedreigd wordt. Bijvoorbeeld een weidevogel die laat zien hoe belangrijk het is om onze graslanden te beschermen. Juist dit zien we in het Buytenland van Rhooen goed terug als het gaat om bijvoorbeeld de Kievit. (zie onderzoek Niels Godijn <https://www.carnissegrienden.nl/de-ecoloog>)

Het is dus geen luxe of feestelijke beloning, maar keiharde noodzaak om aandacht te vragen voor hele gewone vogels. De Vogel van het Jaar is eigenlijk een soort ambassadeur voor natuurbescherming. Zo was dit jaar de huismus ambassadeur. Elke zomer geniet ik van het drukke getjilp in mijn kronkelwilg. Jullie herkennen dit vast, want het is tenslotte een van de meest talrijke broedvogels van het land. Waarom dan toch de keuze om dit vogel(tje) vogel van het jaar te maken? Dat heeft vooral te maken met de harde achteruitgang. De huismus is sinds 1980 zeker met 60% (!) afgenomen, zowel in Nederland als in de landen om ons heen. En dus moeten we ons zorgen maken en verdient de mus alle aandacht.

Een van de hoogtepunten van het Jaar van de Huismus, volgens SOVON, is het onderzoek naar de mogelijkheden om te broeden voor de mus. Huismussen zijn daarin heel veelzijdig. Ze nestelen onder daken, achter struiken, regenpijpen en zonneschermen. Ook maken huismussen veel gebruik van nestkasten en neststenen, die eigenlijk bedoeld zijn voor gierzwaluwen. Maar welke nestplaatsen zijn het meest populair?

Meer kennis over de huismus moet leiden tot betere bescherming van de soort, met name in stedelijk gebied. Zo wil Vogelbescherming tijdens het Jaar van de Huismus zowel particulieren als bouwprofessionals aanzetten om bij de inrichting van de tuinen en het (ver)bouwen van de huizen rekening te houden met de huismus.

Ik begrijp heel goed dat er mensen zijn, die niet begrijpen dat dit soort onderzoek nodig is. Dat zijn vaak de mensen die menen dat het gewoon goed gaat met de natuur, omdat de blaadjes aan de bomen in de lente gewoon groen zijn en omdat er zwaluwen broeden in de boerenschuur. Deze mensen overtuig je niet gemakkelijk dat een achteruitgang van soorten altijd een signaal is van een dieperliggend probleem. Toch moeten we als natuurliefhebbers hier niet stil over zijn en blijven uitleggen hoe belangrijk kennis is.

Aan wie het zeker uitgelegd moet worden is aan minister Mona Keijzer. Zij schrapte stoer de afspraken die al gemaakt waren met onder andere Bouwend Nederland om bij nieuwbouw en renovatie verblijfsvoorzieningen te plaatsen voor beschermde diersoorten als de huismus, gierzwaluw en vleermuis. Het is precies dit soort overheidsbeleid dat bewijst hoe belangrijk het is om door te gaan met 'Vogel van het Jaar'. (Redactie: gelukkig heeft de 2^e kamer dit recent tegengehouden).

Uitnodiging Nieuwjaarsreceptie 2025

Geachte griendenvrienden,

Het bestuur van vereniging De Carnisse Grienden is het een genoegen u van harte uit te nodigen voor de nieuwjaarsreceptie 2024. Deze wordt in ons clubhuis De Kopstoof gehouden.

Datum : zaterdag 04 januari

Tijd : van 12.00 tot 14.00

Locatie : De Kopstoof, het houten gebouw naast de ingang van de jachthaven Abrandswaardsedijk 194 - 3172 XB Poortugaal.

Tijdens de nieuwjaarsreceptie wordt u getrakteerd op erwtensoep met stokbrood.

Voorzitter Maret Rombout zal onder andere stilgestaan bij datgene waar de vereniging in het afgelopen jaar mee bezig is geweest en wat de speer-punten zijn voor 2025.

Wij hopen u met velen te mogen begroeten.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van vereniging De Carnisse Grienden.

Verslag paddenstoelenexcursie 19 oktober 2024

Op 19 oktober 2024 hebben wij met 12 deelnemers een excursie gemaakt naar het Schiebroekse Park. Dit ecologisch ingerichte en beheerde park in Rotterdam Noord is circa 80 hectare groot en werd in 1965 aangelegd. Vanaf 2000 is in overleg met omwonenden en actiegroeperingen het park compleet heringericht. De excursie was georganiseerd door het Instituut voor Natuureducatie (IVN) en werd geleid door de gidsen Corry en Mirjam.

Voordat we op pad gingen, luisterden we, al schuilend voor de regen onder de bomen, naar Mirjams uitleg over de rol van paddenstoelen in het ecosysteem. Wat je boven de grond ziet staan van een paddenstoel zijn de vruchtlichamen. Onder de grond, binnenin een boom of in dood hout bevindt zich het verborgen deel van de zwam. Dit niet zichtbare stuk van de paddenstoel is onderdeel van een netwerk van vele schimmeldraden; het mycelium genoemd. Door het uitwisselen van stoffen en signalen tussen dit zwammycelium en het wortelstelsel van bomen werken veel zwammen samen met bomen. Hier profiteert zowel de zwam als de boom van.

De regen was inmiddels opgehouden en de groep werd in tweeën gedeeld. Behalve onze groep was er nog een groep, waarvan de deelnemers zich rechtstreeks bij het IVN hadden aangemeld. De Carnissers volgden Corry.

Zij had een route door het park uitgezet en had deze die ochtend al "voorgelopen". Door haar voorbereiding kon ze ons wijzen op paddenstoelen die wat verder van het pad af stonden, zoals de oranje bekerzwam, waar we anders voorbij zouden zijn gelopen. Al gauw werd de gele trilzwam met zijn opvallende kleur gespot. Verder struinend door het park zagen we veel soorten. Enkele daarvan waren de berkendoder, de lilasatijn vezelkop, de elzenweerschijnzwam en het meer bekende eekhoortjesbrood.

Wat vooral opviel was de diversiteit aan paddenstoelen, in het bijzonder in het deel van het park waar veel beukenbomen staan. Bij het identificeren van de verschillende soorten kwam de app Obsidentify dan ook goed van pas.

Na twee uur intensief speuren, waarbij we veel informatie kregen, namen we, met dank aan de gids, afscheid van het Schiebroekse Park.

Connie

Elzenweerschijnzwam

Berkendoder

Oranje bekerzwam

Witte kluiwzwam

Egeltelling 2024

Op 13, 14 en 15 september werd de landelijke egeltelling gehouden en uiteraard heb ik weer meegeteld, want ik krijg vaak bezoek van deze stekelige dieren, zowel in de voortuin als bij mij achter.

Egels komen al vroeg af op het speciale voer dat ik elke avond voor ze neerzet. Ik verdenk ze er weleens van dat ze op mij wachten, want het schaalpje met voer staat er nog maar net of ik hoor ze al ruziën wie er als eerste mag eten.

Verleden jaar heb ik een egelhuis getimmerd dat, gezien de sporen die ik vond in het interieur, regelmatig wordt bezocht. Helaas heb ik tot nu toe geen jongen gezien, maar toen ik het egelhuis, vlak na deze telling, schoonmaakte, vond ik een vrij groot "kommetje" van oude bladeren en een bodem van klei of hard geworden aarde. Er zou dus best een nestje in gezeten kunnen hebben. Een nieuwe laag oude kranten en wat hooi (egels richten het zelf verder in met wat blad) en het is weer klaar voor de komende winter

Waarom de egeltelling? Nature Today schrijft er het volgende over: *Door mee te doen aan de Egeltelling, zorgen we er samen voor dat we steeds meer inzicht krijgen in de verspreiding van de egel in Nederland. Hoewel er dit jaar veel egels zijn doorgegeven, gaat het niet zo goed met de egel. Dit blijkt uit structurele tellingen van het Netwerk Ecologische Monitoring. Er is nog maar minder dan de helft van de egelpopulatie over ten opzichte van dertig jaar geleden. Door zoveel mogelijk informatie te verzamelen rondom aantallen en verspreiding van de egel, zorgt de Zoogdiervereniging er samen met Egelbescherming Nederland voor dat ons land steeds meer leert over dit dier. Met zijn allen kunnen we maatregelen nemen om de egels te helpen.*

Een paar van die maatregelen heb ik verleden jaar al eens opgenoemd. Een paar zal ik nogmaals aangeven.

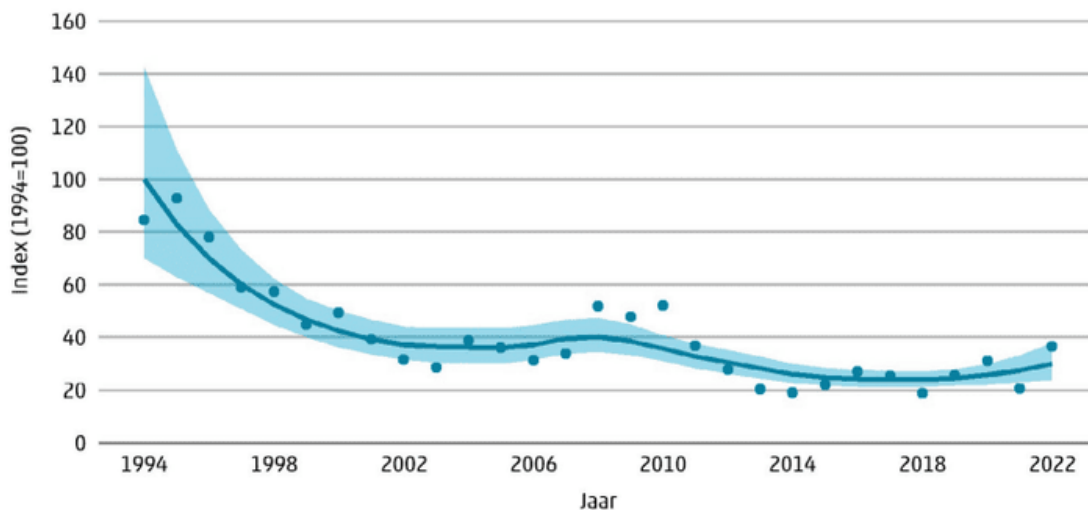
- Tuinen worden door schuttingen onbereikbaar. Door de schutting iets hoger te zetten of er een opening in te maken van ca. 13 x 13 centimeter, kunnen egels veilig van tuin tot tuin gaan en hoeven ze niet meer over straat waar de meeste slachtoffers vallen.
- Nog een groot probleem voor egels zijn de robot grasmaaiers. Regelmatig worden gewonde of dode egels gevonden waarvan de pootjes kapot zijn geslagen door deze machines.
- In rondslingerende blikjes, potjes en netten kunnen egels vast komen te zitten, met alle ellende van dien.
- **Slakkenkorrels en insectenverdelgers zijn dodelijk voor egels. Kleine hoeveelheden van het gif kunnen al te veel worden voor de egel die zo'n 40 slakken per nacht eet. Ecorrels, hoe goed bedoeld ook, zijn niet alleen funest voor egels, maar ook voor honden en katten.**
- Egels eten veel slakken en wormen, maar bij droogte zijn die bijna niet te vinden. Een bakje egelvoer (kattenvoer mag ook, alleen krijgt u dan regelmatig buurtkatten op bezoek) en een schoteltje schoon water (absoluut geen melk) mag dan niet ontbreken.

- Ook belangrijk is, zeker kort voor de winterkou begint, om bladeren en tuinafval te laten liggen. Ze dienen als schuil- en overwinteringsplek voor de egels (en andere bodemdieren). Ik zag dat er heel wat oud blad lag in mijn egelhuis dat zij er zelf in hadden gebracht.

Vanaf eind oktober trekken egels zich terug voor de winterslaap tot begin april, alhoewel ze bij tijd en wijle wakker worden en op pad gaan. En bij zachtere winters kan een egel ook langer wakker blijven.

De onderstaande grafiek laat zien dat het in de afgelopen 30 jaar steeds slechter ging met het egelbestand. Gelukkig zie ik een hele kleine opleving in het jaar 2022.

Egel

Indexen (stippen) en trend (lijn) van de aantalsontwikkeling van de egel in Nederland in de periode 1994 tot en met 2022. Daarnaast is het 95-procent-betrouwbaarheidsinterval van de trendlijn weergegeven (blauwe band) (Bron: Zoogdierverseniging en CBS)

In totaal zijn er landelijk 5674 egels geteld door 4693 vrijwilligers. Naast de tuintellingen zijn er ook egels buiten de tuin geteld waarbij ook dode egels. Het jaarlijks bijhouden van het aantal dode egels wijst helaas op de afname van de algehele egelpopulatie.

In vergelijking met 2023 laat zich het volgende zien:

2023:

Aantal tellingen 6126
Aantal deelnemers 5505

2024:

Aantal tellingen 5674
Aantal deelnemers 4693

Alhoewel het aantal deelnemers in 2024 net iets lager ligt dan in 2023, worden er wel vaker meerdere egels tegelijk in een tuin gesignaleerd. Waarbij ik dan weer moet opmerken dat ik verleden jaar nog drie egels te eten heb gegeven en nu twee.

Resultaten landelijk en per provincie

ELMA

Broedvogels in de Johannapolder, Poortugaal

In de Johannapolder werden 204 broedparen van 32 vogelsoorten vastgesteld in 2024. De meest talrijke soorten zijn winterkoning (37 broedparen), tijftjaf (21) en koolmees (14). Er broeden ook schaarse soorten zoals Cetti's zanger, gekraagde roodstaart en tuinfluiter, vooral in het natte deel aan de westkant.

soort	aantal	soort	aantal	soort	aantal
Boomkruiper	3	Halsbandparkiet	5	Roodborst	9
Bosuil	1	Heggenmus	4	Tijftjaf	21
Buizerd	2	Holenduif	3	Tuinfluiter	3
Cetti's zanger	2	Houtduif	11	Vink	8
Ekster	1	IJsvogel	1	Waterhoen	1
Fazant	2	Kleine karekiet	3	Wilde eend	5
Gaai	2	Koolmees	14	Winterkoning	37
Gekraagde roodstaart	1	Krakeend	2	Zanglijster	5
Groene specht	1	Meerkoet	1	Zwarte kraai	4
Groenling	13	Merel	10	Zwartkop	14
Grote bonte specht	6	Pimpelmees	9	totaal	201

In gezamenlijkheid bevinden veruit de meeste broedparen (43%) zich in het nattere gedeelte aan de westkant. In de natste hoek (voormalig wilgengriend) was sprake van een dichtheid van 22 broedparen per hectare. In de drogere delen aan de oostkant is de vogelrijkdom beduidend lager met 9 broedparen per hectare.

bostype	aantal broedparen	oppervlakte (ha)	broedparen per ha
griend nat	64	2,92	22
bos vochtig	18	1,27	14
bos droog	99	11,6	9

De Johannapolder ligt tussen het Antes-terrein en de jachthaven van Rhoon. Lang geleden was dit gebied één geheel met de Rhoonse Grienden. Halverwege de 20e eeuw is het grotendeels opgespoten met havenslib en ingericht als recreatieterrein. Deze broedvogelinventarisatie werd uitgevoerd door de Vogelwerkgroep IJsselmonde in samenwerking met Natuurvereniging de Carnisse Grienden.

Geplande activiteiten

- Nieuwjaarsreceptie vindt plaats op 4 januari 2025 in de Kopstoof. Voorafgaand aan de receptie wordt mogelijk nog een wandeling door de grienden georganiseerd. Meer informatie volgt op korte termijn.
- De jaarlijkse schoonmaak van de Grienden van de oevers van de Oude Maas staat dit jaar, rekening houdend met de getijden en de start van het broedseizoen, gepland op 15 februari. Deze activiteit wordt samen met de Lions georganiseerd. De scouting uit Barendrecht en Albrandswaard zullen hier ook weer acte de présence geven.

Contributie 2025

De contributie voor het jaar 2025 blijft wederom gehandhaafd op €10,- een hogere bijdrage is altijd welkom.

De leden waarvan wij het e-mailadres hebben, krijgen begin januari 2025 een e-mail met het betalingsverzoek.

De leden waarvan wij geen e-mailadres hebben, krijgen begin januari 2025 een brief met het betalingsverzoek.

De vereniging is erkend als een ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Dit betekent dat bijdragen (contributies en giften) u fiscale voordelen kunnen opleveren. Alle ANBI-informatie voor onze vereniging staat op onze webpagina www.carnissegrienden.nl onder de kop 'Vereniging - ANBI Gegevens'.

Lezing kerkuilen

Half november gaf uilenkenner Niels Godijn namens Natuurvereniging De Carnisse Grienden en de Vogelwerkgroep IJsselmonde een lezing over in Nederland voorkomende uilen, met bijzondere aandacht voor de kerkuil. Het Lokaal aan de Albrandswaardseweg stroomde vol met zo'n 50 nieuwsgierige natuurliefhebbers. Veel van de aanwezigen hadden zich ook opgegeven om na afloop met Niels in het donker een klein stukje de Grienden in te gaan in de hoop verschillende uilen te horen.

Niels startte met de uitleg over het verschil tussen kerkuilen en echte uilen. De meest voorkomende echte uilen in Nederland zijn de ransuil, velduil, bosuil, steenuil en oehoe. Hiervan is de bosuil de meest voorkomende soort in ons gebied. Steenuilen kwamen 50 jaar geleden nog heel veel voor. Vooral door de fruitbomen waar de vele boomholtes zorgden voor goede nestgelegenheid. Inmiddels zijn zij bij ons verdwenen. In de Hoekse Waard zijn zij nog wel, maar daar de steenuil vrij honkvast is, is een verhuizing naar Albrandswaard en omstreken niet snel te verwachten.

Uilen spreken enorm tot de verbeelding bij veel volwassenen en kinderen. Bij kinderen overigens niet in de laatste plaats door de rol die uilen speelden in de boeken en films van Harry Potter. Een uil heeft iets mysterieus, misschien overgehouden uit de Griekse mythologie waar de uil symbool was voor Athena, godin van de wijsheid en de strategie. Misschien ook omdat je een uil niet snel zal spotten en al helemaal niet overdag.

Een uil hoor je niet aankomen. Zo kan het zijn dat je in het donker fietst en plots gepasseerd wordt door een grote vogel die geluidloos over de sloot naast je vliegt, zoals mij eens overkwam, op weg naar mijn werk. Dat zij zo geluidloos kunnen vliegen komt door het fluweelachtig dons op hun veren. Het maakt hen bijna aibaar. Maar zodra een uil zijn vleugels opent, klauwen laat zien en hij zijn keel openzet, begrijpen we weer dat het echt roofvogels zijn. Een uil jaagt op geluid en kan erg goed horen. Zijn oren zitten op ongelijke hoogte, waardoor hij in het donker op basis van geluid zijn prooi kan lokaliseren.

Net als alle dieren om de mens heen, heeft ook de uil het niet gemakkelijk. Prikkelraad op afzettingen in weilanden zorgt bijvoorbeeld voor slachtoffers, omdat uilen laag over de velden jagen. Een simpel advies is dan ook te stoppen met dit onnodige prikkelraad.

Ook het verkeer zorgt voor heel veel slachtoffers. Opmerkelijk is dat dit vooral begin winter en in de maanden maart/april gebeurt. Het zijn meestal jonge onervaren uilen van zo'n 300 dagen oud. De berm langs snelwegen worden vaak minder gemaaid, waardoor er veel veldmuizen leven. Een ideale plek voor vooral kerkuilen om te jagen. De laatste jaren worden er nog wel eens rolletjes boven de hectometerpaatjes geplaatst, zodat roofvogels daar niet meer op kunnen rusten. Door het zo onaantrekkelijk te maken hoopt men op minder slachtoffers.

RG&P december 2024, 83e nummer

Toch zit de kerkuil in de lift. In de jaren '60-'70 was hij bijna verdwenen, om in de jaren '80 vanuit Friesland weer te herrijzen. In het jaar 2000 waren er meer dan 2.000 broedparen. In onze omgeving wonen ongeveer 20 broedparen er 10 in Albrandswaard! Sinds 2008 leeft er een paartje kerkuilen in boerderij Reesteyn. Boeren zijn natuurlijk de schuurbezitters en allemaal trots op hun kerkuilen. In boerderij de Vlakkenburg werd de nestkast bewoond van 2014 tot 2023. Sinds de kast bewerkt is met piepschuim zijn er helaas geen uilen meer.

Kerkuilen hebben vaak grote nesten. Ze leggen om de dag een ei en na 8 tot 10 weken vliegen de jonge vogels die het overleefd hebben uit. Wanneer het een slecht muizenjaar is, wil het oudste kuiken de jongste nog wel eens opeten. Het dieet van de kerkuil bestaat vooral uit veld -en huisspitsmuizen (90%), mollen en vleermuizen.

Niels gaf niet alleen veel informatie over uilen, maar vertelde ook levendig over de kleinere ecosystemen die de uil in gang zet door alleen maar te nestelen. Daar uilen hun prooi met huid en haar opeten moeten zij de onverteerbare delen ook kwijt. Dat doen zij door grote propfen uit te braken. In deze braakballen bevinden zich ook allerlei larven van insecten bijvoorbeeld. Er kunnen zomaar 10-20 poppen van bijvoorbeeld de tapijtmot in zitten. Kortom ook dit is een wereld op zich.

Het belang van kennis is ook deze avond weer bewezen. De wereld is geen dierentuin waarin we soorten kunnen bewonderen. Alles is met elkaar verbonden en nog belangrijker, alles is van elkaar afhankelijk. Richten wij onze buitenruimte anders in, dan heeft dit consequenties voor heel veel diersoorten. Gaat het met een diersoort slecht, heeft dit ook gevolgen voor andere soorten.

Na afloop van de lezing kon er dus gewandeld worden. De verwachtingen waren terecht hoog gespannen, want bij aankomst liet Niels weten dat hij al een en ander had gehoord. Inmiddels miezerde het echter stevig, wat maar weinig mensen belette mee te lopen. Of het de miezer was, het tijdstip of een andere reden, de wandelaars moesten het doen met de opgevoerde spanning en de verbeelding van het onheilspellende geluid van uilen. Ook voor dit publiek bleef de uil een mooi mysterie.

Maret